

ΘΡΑΚΗ: "Ένα χαρακτηριστικό κομμάτι της Κομοτινής τα «Ντενκετίδικα».

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΡΑΚΗ

Η ΚΟΜΟΤΙΝΗ

Ἀνέκαθεν ἡ Κομοτινὴ σὲ ὅλο τὸ διάστημα τῆς τουρκοκρατίας ὑπῆρξε μιὰ μικρὴ πόλη, ἀλλὰ πρωτεύουσα στὴ Δυτικὴ Θράκη. Σήμερα, μὲ τὴν ἑλληνικὴ κατοχὴ κι' ὕστερα ἀπ' τὴν ἀπώλεια τῆς ἀνατολικῆς Θράκης, ἡ Κομοτινὴ ἔγινε ἀληθινὴ πρωτεύουσα τῆς ἑλληνικῆς δυτικῆς Θράκης καὶ πῆρε μιὰ ἐξέλιξη ποὺ ἀσφαλῶς δὲν θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ προβλέψει. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀνεβαίνει σήμερα μαζὺ μὲ τὰ προάστεια, τὶς τριάντα χιλιάδες κατοίκων. Οἱ νέοι δρόμοι ποὺ ἀνοίχθηκαν, ὁ κεντρικὸς καὶ ὁ δρόμος πρὸς τὸν σιδ. Σταθμόν, κτίρια σὰν τὴ Λέσχη τῶν Κομοτιναίων, τὸ Διοικητήριον, τὰ κτίρια τῆς Μερarchίας, τῶν δικαστηρίων, ὁ δημοτικὸς κήπος κλπ. προσδίδουν στὴ πόλη ἐντελῶς σύγχρονη ὄψη.

Ἀλλ' ἡ παλῆα μορφή τῆς πόλεως, ποὺ ὄχι ἀπλῶς θυμίζει τούρκικο, ἀλλὰ ζῇ τὴν παλῆα ἐποχὴ μέσα στὴν ὁποία μὲ ἐπιμονὴ βαστιέται στὶς πα-
νάρχαιες παραδόσεις του τὸ Ἰσλάμ, ὄχι μονάχα ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ ἀκ-
μάζει καὶ διεκδικεῖ νὰ δώσῃ τὸ χρῶ-
μα τῆς, τὸν ἐθνικὸ χαρακτήρα, τὸ

μοτίβο στὴ κοινωνικὴ ζωὴ.

Οἱ μινωάρδες τῶν πολυάριθμων τιμενῶν ὑψώνουν τὶς σουβλές κορυ-
φές τῶν στοὺς γαλάζιο οὐρανὸ καὶ δί-
νουν τὸ χρωματισμὸ τῆς πολιτείας
ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως. Γιατὶ
μόλις δυὸ χριστιανικὲς ἐκκλησίαι
(τῶν ὀρθοδόξων) χωσμένες ἀνάμεσα
σὲ κτίσματα, κυριολεκτικὰ κρυμμένες,
ὑπάρχουν στὴν Κομοτινὴ. Σ' αὐτὲς
πρέπει νὰ προσθέσουμε μιὰ ἀρμενι-
κὴ καὶ μιὰ ἐβραϊκὴ καὶ ἡ κατάστασις
δὲν ἀλλάζει.

Τὸ παλῆο ὄνομα τῆς Κομοτινῆς εἶναι Γκιουμουρτζίνα. Ἔτσι λέγεται ἀκόμη σήμερα ἀπὸ τὸν πολὺ λαό, γιατί τὸ ἑλληνικὸ τῆς ὄνομα εἶναι νεώτατο καὶ δὲν ἔχει ἀκόμα ἐπικρα-
τήσῃ.

Στὸ κέντρο τῆς πόλεως βρίσκεται τὸ μεσαιωνικὸ τῆς φρούριο ἢ μάλ-
λον ἐρειπωμένα τμήματα τοῦ φρου-
ρίου, ποὺ ἀποτελοῦν, ὅπως τοῦλά-
χιστον διατηροῦνται σήμερα, μιὰ
ἀσκήμια γιὰ τὴν Κομοτινὴ. Τὸ φρού-
ριο αὐτὸ τὸ ἀναφέρει ἐρειπωμένο κι'
ὄλας ὁ ἀββᾶς Ροβέρτος de Dreux
πνευματικὸς τῆς γαλλικῆς Πρεσβείας
τῆς Κων/πόλεως, εἰς τὰ 1666 κατὰ τὸ
ταξίδι ποὺ ἔκαμε ἀπὸ τὴν Πόλιν στὴ
Λάρισα, συνοδεύοντας τὸ γάλλο
πρεσβευτὴ de la Haye—Vantelet,

διὰ πεύκων καὶ ἐλάτων στὰ σπίτια των.

Ἐκ παραλλήλου, ἡ ἀρμοδία ὕψη ρεσία δασῶν πρέπει νὰ τοποθετήσῃ ὑπαλλήλους τῆς παρὰ τοὺς ιατροδρομικοὺς σταθμοὺς, εἰ ὅποιοι νὰ προβαίνουν εἰς τὴν κατάσχεσιν τῶν κλάδων, μὲ σημείωσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ παραβάτου, ὁ ὁποῖος συλλαμβανόμενος καθ' ὑποτροπὴν νὰ παραπέμπεται εἰς τὸ αὐτόφωρον διὰ νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπειὰς τῆς παραβάσεώς του.

ΔΙ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΑΣ.

—Ἐνας καλὸς φίλος καὶ παλαιὸς φυσιολάτρης, ὁ Γιώργος Λοβέρδος, ὅλως αἰφνιδίως ἐσχάθηκε γιὰ ὅλους μας ἀπὸ τὴν φυσιολατρικὴ συντροφιά μας, στὴν ὁποίαν ἔδιδε ἕναν χαρούμενον τόνον μὲ τὴν καλὴν του καρδιά, καὶ τὸ τόσο ἐνδιαφέρον του πρὸς διάδοσιν τῶν ἐκδρομῶν, σκοπὸν τὸν ὁποῖον τόσο καλὰ ἐξυπηρέτησε μὲ τὸν «Φοῖνικα» ποὺ ὁ ἴδιος ἱδρύσει καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν του τὴν δρᾶσιν ἐπέδειξε κατὰ τὸ παρελθόν.

Ὁ φίλος μας αὐτός, ἐδῶ καὶ 2 1/2 ἔτη προσεβλήθη ἀπὸ φυματίωσι καὶ ἄρρωστος πλέον, εὐρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ ζήσει μακριὰ μας, στὴν ἐξοχή, ἀφοῦ ἡ ἀρρώστειά του ἦτο τέτοια ποὺ νᾶχη ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀφθόνου ὀξυγόνου, γιὰ τὴν θεραπείαν της.

Δυστυχῶς ὁμῶς, ἡ ἀρρώστειά του παρετάθη τόσο, ὥστε νὰ τοῦ ἐξαντλήσῃ κάθε οἰκονομικὸν ἀπόθεμα, καὶ τώρα ἀπευθύνεται δι' ἡμῶν πρὸς ὅλους τοὺς φυσιολάτραις, καὶ ζητεῖ νὰ τὸν ἐνισχύσουν γιὰ νὰ μωρέσῃ νὰ παρατείνῃ τὴν διαμονὴν του στὴν ἐξοχή, τῆς ὁποίας οἱ γιατροὶ ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη γιὰ ἕξιν τοῦλάχιστον μηνὸς ἀκόμη.

Διὰ τοῦτο ἀπευθυνόμενα πρὸς ὅλους τοὺς φυσιολάτραις καὶ τοὺς παρακαλοῦμεν, νὰ συνεισφέρουν εἰς τὸν ἔρανον, τὸν ὁποῖον τὸ περιοδικὸν μας θὰ διενεργήσῃ ἀπὸ σήμερον

πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν.

Ἐλπίζουμε ἔτσι νὰ συγκεντρωθῇ ἕνα σημαντικὸ ποσόν, ἀπὸ τίς ἀτομικὲς εἰσφορὰς τῶν φίλων φυσιολατρῶν καθὼς καὶ τῶν Σωματείων, πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπευθυνθήκαμε ἰδιαιτέρως, καὶ ἔτσι νὰ συμβάλλουμε ὅλοι μας εἰς τὴν ἀνακούφιση τοῦ ἄρρωστου φίλου μας.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ θ' ἀποδείξουμε ἀκόμη, ὅτι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀγαπήσαμε τὸν ἐλευθέρου ἀγέρα τοῦ βουνοῦ καὶ τὴ φύση γενικά, ἐδιδάχθηκαμε ἀπ' αὐτὴ, ὅτι εἶνε καθήκον μας νὰ βοηθοῦμαι τοὺς πάσχοντες συνανθρώπους μας, καὶ βεβαίως ὁ καθένας, ἂν δὲν τοῦ λείπει ἡ θέλησις κάτι θὰ μωρέσῃ νὰ συνεισφέρει, στὴν προκειμένη περίπτωσιν.

Τὰς εἰσφορὰς τῶν αὐτῶν, ἃς ἀποστείλουν ὅλοι πρὸς τὸ περιοδικὸν μας, τὸ ὁποῖον ἐγγράφετε ἀπὸ τοῦδε διὰ δραχ. 300, ἐλπίζει νὰ δημοσιεύσῃ εἰς τὴν προσεχῇ ἐκδοσὶν του, ἕναν ἱκανοποιητικὸν κατάλογον τοῦ ἐνεργηθέντος ἔρανου.

ΔΙΑ ΤΟΝ ΣΤΟΛΙΣΜΟΝ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΩΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΣΧΑ.—Ὁ νῦν φωτισμένος Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, εἶχε τὴν ἐμπνευσιν ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν κοπὴν τῶν ἐλάτων διὰ τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρον κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον καὶ οἱ φυσιολάτραι ὅλοι τοῦ εἶνε εὐγνώμονες διὰ τοῦτο.

Ἐν τούτοις ὁμῶς, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐλαμβάνετο καὶ ἀνάλογη φροντίδα διὰ τὰ πεῦκα ποὺ κόβονται κάθε χρόνον ἀπὸ τὸ στρατό, πρὸς στολισμὸν τῶν στρατώνων κατὰ τὸ Πάσχα, καθὼς καὶ νεὰ ἔλατα διὰ τὸ σοῦβλισμα τῶν ἀρνιῶν....

Δυστυχῶς εἶδαμε δεκάδα κάρρων, τοῦ στρατοῦ νὰ παρευλαύνουν μὲ τὸ πράσινο φορτίον τοὺς διὰ τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν τῆς πρωτεύουσας, ὁδηγούμενα πρὸς τοὺς στρατώνας.

Καὶ φανταζόμεθα ὅτι αὐτὰ ποὺ εἶδαμε θὰ ἦσαν τὰ ὀλιγώτερα...

Ἀτυχῶς αὐτὸ τὸ «κακὸν» ἔθιμον διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅπως δὲν ἐλπίζαμε.

Ὅσο γιὰ τὴν καθιερωμένη πρασινάδα πρὸς στολισμὸν τῶν στρατώνων, ἦτο δυνατόν νὰ κοποῦν μόνον θαμνώδη κλαριά ὅπως π.χ. σκίνα, κουμαριές, κλπ.

«... τὴν ἄλλη μέρα περάσαμε ἀπ' τὴ Γκιουμουρτζίνσ (Kymargina) μιά μικρὴ πόλη πολὺ παλιὰ, ὅπου βρίσκονται ἀκόμα μερικὰ ἐρείπια ἐνὸς μεγάλου κάστρου...» (1).

Ὅσο ἡ Κομοτινὴ ἀποτελοῦσε στὴ Δυτικὴ Θράκη ἕνα ἀξιόλογο κέντρο σὲ σύγκριση τοῦλάχιστον μὲ τίς ἄλλες πόλεις τοῦ τμήματος αὐτοῦ τῆς χώρας. Ὁ Belon διηγεῖται τὰ ἑξῆς: «Βρήκαμε μιά μικρὴ πόλη Κομμερσίνη (Commercine) ποὺ εἶναι μισὴ μέρα δρόμο μακριὰ ἀπ' τὴ Μπουροῦ ποὺ εἶχε ὅτι εἶδος κρέας θέλαμε ν' ἀγοράσωμε». Πάρα κάτω ὅμως τὴ Γκιουμουρτζίνα ὁ ἴδιος τὴν χαρακτηρίζει χωρὶς: «... βλέπαμε τὸ χωριὸ Κομμερσίνη ποὺ εἶναι μέσα σὲ μιά μεγάλη πεδιάδα». Κι' ἂν ἡ Κομοτινὴ δὲν ἦταν στὴ πραγματικότητα παρὰ ἕνα χωριό, μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεῖς τί ἦταν οἱ ἄλλες πόλεις καὶ ἡ ὕψαιθος.

Ὁ Bertrandon de la Broquière πρῶτος ἀκόλουθος τοῦ Φιλίππου Λεμπὸν δουκὸς τῆς Βουργουνδίας στὸ ταξίδι του στὴ Θράκη στὰ 1433, σημειώνει ὅτι σ' ὅλη τὴν ἔκταση ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη ὁ πληθυσμὸς ἦταν πολὺ ἀραιὸς (est assés mal peuplé de gens). Τοὺς κατοικοὺς τῆς Ροδόπης ἀποκαλεῖ ἀξέστοιχους καὶ ἀγρίους (males gens et murrriers ceulx y habitent). Οἱ πόλεις κατεστραμμένες καὶ ἀκατοίκητες. Γιὰ τὴ Τραϊανούπολη, τὰ σημερινὰ Λουτρά τῶν Φερρών, λέγει: «ἦτανε μιά φορά πολὺ μεγάλῃ πολιτεία μὰ τώρα ὁλότελα χαλασμένη καὶ σχεδὸν ἀκατοίκητη».

Ὁ ἀββὰς de Dreux ποὺ ἀναφέραμε πάρα πάνω, ἐπαναλαμβάνει δυὸ αἰῶνες ἀργότερα, ὅτι ἀπὸ τὴν Ρεδαιστό

ὡς τὴν Ἀδριανούπολη «περπατήσαμε πέντε ὁλόκληρες μέρες χωρὶς νὰ βροῦμε καμιὰ πολιτεία τῆς προκοπῆς...» Ὁ ἴδιος περιγράφοντας τὴν κατάσταση τῆς Ἀναστασιουπόλεως ἢ Μπουροῦς ποὺ ἀπέχει πέντε λεῶγες μακριὰ ἀπ' τὴν Κομοτινὴ (μισῆς μέρας δρόμο, κατὰ τὸν Belon) ζωγραφίζει μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὴν κατάσταση τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ποὺ «ἦταν πέρα καὶ πέρα κατεστραμμένος ὄχι μονάχα ἀπ' τοὺς Τούρκους ἀλλὰ κι' ἀπ' τοὺς κουρσάρους, ποὺ συχνὰ κούρσευαν σ' αὐτὰ τὰ μέρη».

Ἐνα κομμάτι ἰδιαίτερα ἀξιοπρόσεχτο στὴν περιφέρειαν Κομοτινῆς εἶνε ἡ ἔκτασις τοῦ Ἰσμάρου. Αὐτὸ τὸ κομμάτι ξεχωρίζει ἀπὸ τὴ Θράκη ἀπὸ κάθε ἄποψη. Ἀπὸ γεωλογικὴ ἄποψη ὁ Ἰσμαρος εἶναι ἕνα νεώτερο ἀσβεστολιθικὸ ὄρεινὸ συγκρότημα ἐνῶ ἡ Ροδόπη, τὸ κύριο βουνὸ τῆς Θράκης εἶναι ἕνας πανάρχαιος ἡφαιστιογενὴς γρανιτικὸς ὄγκος. Ἡ κλιματικὴ

...Οἱ πολυάριθμοι μινωεῖδες δίνουν τὸ χρωματισμὸ τῆς Κομοτινῆς ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως...

1) Τὸ voyage en Turquie et en Grèce τοῦ Robert de Dreux ποὺ ἐξεδόθη στὰ 1925 στὸ Παρίσι ὑπὸ τοῦ Περνὸ καὶ τὸ Voyage τοῦ Bertrandon de la Broquière ποὺ ἔγινε στὰ 1433 γιὰ τὸ ὁποῖο μιλάμε περὶ κάτω, δημοσιεύτηκαν στὰ Ἑσπερίων τόμ. Α καὶ Β (βλ. «Ἐνα ταξίδι στὴ Θράκη στὰ 1443» καὶ «Ἡ Θράκη στὰ 1666» τοῦ Στυλ. Κυριακίδη).

ζώνη του 'Ισμάρου δὲν ἀνήκει στὴ ζώνη τοῦ μεσέ (δρυός) ποῦ ἀνήκει ὁ λόκληρη ἢ Ροδόπη, ἀλλὰ στὴ θερμότερη ζώνη ποῦ εὐδοκιμεῖ ἡ Πεύκη καὶ ἡ 'Ελγά. Φυτοκοινωνικὴ διάπλασις φανερά ξεχώρη. Πόλεις, Μαρώνεια, Μάκρη.

Πληθυσμὸς ἀμιγής. Πολιτισμὸς τῶν ἑλληνικῶν παραλίων καὶ νησιῶν. Γλῶσσα, ἀγνοεῖται ἡ τουρκικὴ καὶ βουλγαρικὴ. Πλούσια πηγὴ λαογραφικοῦ ὕλικου ὅσον ἀφορᾷ, τὰ ἥθη, ἔθιμα δοξασίες καὶ παραδόσεις. Τὸ ἐνδυμα, τὴν οἰκοδομικὴ καὶ ἀρχιτεκτονικὴ, ποῦ δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ κατάλληλος τόπος γιὰ ν' ἀναφέρω. Συνήθης τύπος ἀρχοντοσπίτου στὴ Μαρώνεια εἶναι τὸ τριώροφο, ἀλλὰ μόνο τὸ μεσαῖο καὶ ἀπάνω πάτωμα εἶναι κατοικίσιμα. Δυὸ πτέρυγες μὲ αὐλὴ, μὲ ὑψηλὸ μανδρότοιχο ποῦ φτάνει στὴν ὀροφὴ τοῦ μεσαίου πατώματος. Στὸ ἀπάνω πάνω πάτωμα ἐξώστες κλειστοὶ ποῦ προεξέχουν, τὰ βυζαντινὰ ταβλάτα ἢ ταβλωτά.

Ἡ Μαρώνεια, ποῦ φύλαξε τὸν ἐαυτοῦς στὸ διάστημα τῶν αἰώνων οκληρῆς δοκιμασίας καὶ ὑπερασπίστηκε ἐναντίον σὲ τόσες πρόσβολές Τουρκῶν, Βουλγάρων καὶ κουρσάρων, σήμερα παρουσιάζει μεγάλο βαθμὸ καταπτώσεως, σὰν νὰ μὴ μπορῇ νὰ βαστάξῃ στὰ πλήγματα τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ. Ἡ Μαρώνεια σήμερα φθίνει, τὴν ἐγκαταλείπει ὁ πληθυσμὸς τῆς, γιὰ τὸ τόπος ἔχει ἓνα ἐλάττωμα: νὰ πλουτίσῃ τοὺς κατοίκους του. Κι' αὐτοὶ ἀφίνουν τὸ χωριό τους ποῦ δὲν ἔχει θέλητρα καίπηγαίνουν καὶ κάνουν νέες ἐγκαταστάσεις, στὴν Κομοτινή, στὴν Ξάνθη, στὴν Καβάλλα κι' ἄλλου. Μὰ καὶ σὰν εὐκατατάστατοι νοικοκυραῖοι οἱ ξενιτεμένοι Μαρωνῖτες κάνουν καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη, δὲν πουλοῦν τὰ πατρογονικά τους κτήματα. Ἔρχονται ἓνα δυὸ μῆνες τὸ κολοκαίρι καὶ ξεκαλοκαιριάζουν. Ἔτσι ἡ Μαρώνεια χρόνον μὲ τὸ χρόνο μοιάζει περισσότερο μὲ ἐρημωμένη πολιτεία.

Π. ΓΡΙΣΠΟΣ, Δασολόγος
(Φωτογρ. ἰδίου)

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ

ΜΙΑ ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΟΛΥΜΠΟΝ

Ἦταν μιὰ παγερὴ ἡμέρα τοῦ Φλεβάρη, τὰ χιόνια, ποῦ καιρὸ τώρα τὰ περιμέναμε, εἶχανε σκεπάσει ὄχι μονάχα τὶς κορυφές τοῦ γηραιοῦ Ὀλύμπου τῆς Κύπρου — τὸ Τρόδος — μὰ εἶχανε κατέβει ἴσαμε τὴν Κακοπετριά καὶ ἀπειλούσανε νὰ κλείσουν τὴ συγκοινωνία τῶν γυρῶ χωριῶν μὲ τὴν πρωτεύουσα.

Πολλοὶ μαθητὲς τοῦ Γυμνασίου Λευκωσίας μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὸν καθηγητὴν τους κ. Χριστάκη. Χαλαράμους — ἀληθινὸν σπόρτσμαν — καὶ τὸν γυμναστικὸν κ. Διαγόραν Νικολαΐδην — ἓνα πραγματικὸ φυσιολάτρην Κύπριον — ἐκινήσαμε ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα γιὰ νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὰ τόσον προσφιλῆ σὲ μᾶς χιόνια, ποῦ εἶναι ζήτημα ἂν μιὰ ὥς δυὸ βδομάδες τὸ χρόνο μποροῦμε ἐδῶ στὴν ἀπομακρυσμένη Κύπρῳ ν' ἀπολαύσωμε.

Ἡ διαδρομὴ κανονικῶς ἀπ' τὴν Λευκωσία στὸ Τρόδος κρατᾷ δυὸ ὥρες μὰ ἐνεκα τῆς κακοκαιρίας τὸ ταξίδι μας κράτησε τρεῖς ὁλόκληρες ὥρες, ποῦ φαινόνταν ἀτελείωτες, γιὰ τὴν ἀνυπομονή μας νὰ φτάσουμε ἀπάνω ἦταν ἀπερίγραπτη.

Ὀλίγα μίλια κάτω ἀπὸ τὸ Τρόδος δειχώμασε τὰ πρῶτα χιόνια — ἐκείνη τὴν ὥρα ἄρχισε νὰ χιονίζῃ — λές ἦρθαν ἐπίτηδες νὰ χαιρετίσουν τὰ παιδιὰ ποῦ τόσο χαρούμενα ἐρχόνταν νὰ τὰ ἐπισκεφθοῦν. Ἀσυγκράτητα τὰ παιδιὰ ἀρχίζανε τραγούδια καὶ λαχές, ἐκδηλώνοντας τὰ κάθε λογῆς αἰσθήματά τους ποῦ πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴ τους. Εἶναι πραγματικὰ μεγάλη ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν καὶ χαρακτηριστικὴ τῆς παιδικῆς ψυχῆς. Τὸ παιδί εὐχαριστεῖται, γιὰ τὴν ἐρχεται σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὴ μητέρα του τὴ φύσι· κάθε προσπάθεια ποῦ σκοπὸ ἔχει νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ παιδί ἀπὸ τὴ φύσι, συντελεῖ στὴν τέλεια ἀποβλάκωσί του. Τὸ μαρτυράει ἡ ἀδολὴ ἐξωτερικεὺσι τῶν αἰσθημάτων τοῦ παιδιοῦ σὰν ἀντικρύζῃ τὴν ὡραία φύσι. Δὲν εἶδα ποτὲ στὴ ζωὴ μου τὰ παιδιὰ νὰ χοίρουνται περισσότερο ἀπὸ τὴν ὥρα ποῦ βρίσκονται σ' ἓνα ὁμορφό τοπίο ἢ ποῦ ἀνεβαίνουν ἓνα κατάφυτο λόφο ἢ ποῦ παίζουνε χιονοπόλεμον ἀπάνω στὰ κάτασπρα βουνά.

Μὰ τὸ αὐτοκίνητο τρέχει καὶ τὸ γκλάξον του μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι φτάσαμε στὸν πρῶτο